

Передплата

Ще «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кор.
в пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Подорожче число по 10 сот

РУСЛАН

Виходить щотижня, крім неділей і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. I. пл. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає сядиню напередне застереженя.— Реклямації неопечатаніє вільні від порта.— Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Нодки і прикати доносеня по 30 сот від стрічки.

Становище руских послів в державній раді а об'єктивність „Діла“.

(Конець).

В обчисленнях своїх „Діло“ і п. Будз-ий покладають головню надію на німецьких поступовців і вольнодумців і покликують ся на голоси деяких провінціональних німецько-ліберальних часописий, котрі за проводом N. fr. Presse виступають проти спілки німецько-національного союзу з християнськими суспільниками.

Ми вже вказували на се, що в часі виборчого руху і опісля др. Данстрянський, Василько, Романчук і інші зазначували в своїх промовах і в Ruthen. Korrespondenz, що рускі послы будуть творити союз лише з вольнодумцями Німцями, а тимчасом сі вольнодумці німецькі, не оглядаючи ся на руских послів, злучили ся з польським колом і з христ. суспільниками. Ми також вже вказували на се, як недавно посол кн. Аверсперг, на превелику досаду N. fr. Presse, заявив печатно, що німецькі вольнодумці і поступовці не зважаючи на ремітоване деяких провінціональних ліберальних часописий, приневолені числити ся з дійсними даними і несхитними числами, що християнські суспільники є найчисленнішим парламентарним сторонництвом і що они бажають передовсім робити реальну політику для австрійських Німців.

За кн. Аверспергом, а проти напасти N. fr. Presse і провінціональних часописий відозвали ся останніми днями також німецький радикал проф. Зомер (з сторонництва Вольфа) і німецький людовець Доберніг. Обидва они відпирають докори, начеб то німецькі вольнодумці через союз з христ. суспільниками стали від сих останних зовсім зависимими, але так само они (німецькі вольнодумці) не підуть під команду соціал-демократів а будуть дбати лише про інтереси німецького народу.

Але колиб навіть німецькі вольнодумці відорвали ся від теперішньої більшости, то для Русинів не вийшлаб з них ніяка користь, они не помоглиб Русинам до осягнення руских національних і культурних потреб і домагань, між котрими на першій місці поставив руский клуб за сновини укр. рус. університету. Пос. Доберніг висловив ся в тім напрямі зовсім рішучо і не дво-значно:

„Die Deutschnationalen sind jederzeit entschlossen, die Politik der nationalen Konzessionen rücksichtslos zu bekämpfen“; отже не дурім ся, що німецькі вольнодумці в осягненю наших потреб нас піддержать. А що до політики Німців, то також Deutsch-nationale Korrespondenz недавно висловила ся ясно: „Wenn die Deutschen unter sich sind, mögen sie in politischer, wirtschaftlicher und sozialer Beziehung ihre Wege gehen, sobald sie aber den nichtdeutschen Parteien gegenüber stehen, müssen sie sich über die Differenzen hinweg zusammenschließen und gegenüber den anderen ein einheitlich geschlossenes Ganzes bilden. Die Parlamentstaktik im österreichischen Parlament wird wesentlich anders sein müssen als die Taktik der verschiedenen politischen Parteien. Der positive Erfolg, der unter den gegebenen Umständen erreicht werden kann, muss mehr wert sein als die schönsten Prinzipien der Parteien“. Отже повинно би отверезити також руских принципіальних політиків, а передовсім і редакцію „Діла“ що важнішіє позитивні успіхи, як найкращі принципи.

Не можна отже сподівати ся на те, щоби німецько-національний союз для гарних принципів покинув парламентарну більшість, з підмогою котрої може осягнути для свого народу позитивні успіхи, а став задля принципіальної політики пособляти змаганям Русинів.

П. Будзиновский яко автор „політики розпуки“ числить на катастрофи і в них глядить спасеня для руского народу. Такі обчисленя одначе показують ся звичайно що найменше сумнівими і певними. Навіть на соціал-демократів, на котрих наші націонал-демократи і радикали тепер покладають такі надії (під час розправи над виборчою реформою „Діло“ також напало на них мокрим рядом), не можна числити, бо они також мають передовсім свої цілі на бажності. Уже сам п. Будз-ий вказував на се, що соціал-демократи задля виборчої реформи затагнули певні зобовязаня супроти правительства, що они не можуть тактикою своєю доводити до крайної опозиції, а не то вже до обструкції та що они нишком і приватно впливали на руских послів, щоби не доводили до крайности.

До тогож соціально-демократичний союз у своїм внутрі не є одноцілий і там є всякі суперечні струї і змаганя, як се тепер виявило ся на останнім зїзді чеських соціалістів в Пільзні. Деякі

виступили різко в національнім напрямі а др. Майснер з Праги промовляв там ось як (наводимо се за N. fr. Presse):

„Die nationale Autonomie wird das nationale Problem nicht lösen. Bei diesem Problem handelt es sich nicht nur um kulturelle und wirtschaftliche Fragen. Wie soll die die nationale Autonomie zum Beispiel die Frage der Beamten und die Frage der Amtssprache lösen? Wie soll sie die Frage um den Ort der czechischen oder italienischen Universität lösen? Die nationale Autonomie löst nur ein kleines Stück der nationalen Frage und ist kein Allheilmittel. Bisher wurden Universitäten für Deutsche auf Kosten des ganzen Staates errichtet, jetzt aber, wo die Deutschen saturiert sind, sagt man: Gehen wir auseinander! Jetzt sollen die armen Nationen sich alles selbst bezahlen. Wo bleibt da die Grundlage der Solidarität?“

Інші знов учасники зїзду промовляли за тим, що соціална демократія є інтернаціональна і не повинна віддаляти ся від інтернаціоналу. Отже коли ще самі соціал-демократи між собою не дійшли до ясного порозуміння що до національного питання, чиж можна сподівати ся, щоби они побивали ся за національними домаганями руского клубу.

Ми також вказали на се, що соціал-демократичний союз не піддержав як слід внесеня д-ра Трильовского, щоби відкрити розправу над відповідю міністра Кляйна в справі галицьких виборів. Ми оцінювали отже предметово, на основі дійсних даних парламентарне положеня і становище руского клубу і вказували, що для осягнення позитивних успіхів позинен оглянути ся за союзниками, з підмогою котрих всебі би осягнути позитивні придбаня для руского народу. А таким союзником можуть бути для руского клубу христ.-суспільники, найчисленніше і нині наймогутніше в посольській палаті сторонництво, котре неперечно стане державним сторонництвом і буде кермувати австрійскою політикою (до сего ми ще повернемо). Правда, що з христ. суспільниками злучило ся польське коло, але колиб руский клуб приступив до парламентарної більшости, булоб польське коло і правительство приневолене вдоволити неодному домаганю, не одній потребі руского народу, а христ. суспільники, а також чеський союз і південно-славянський клуб

впливали б і на коло і на правительство в тім напрямі.

За все те накинulo ся «Діло» на нас мокрим рядом і в суперечности до власних признань самого посла і помічного редактора Будзиновского клеймить наші погляди політичним злочинном. Тимчасом якраз таке напасливе поступоване «Діла» в хвилі так критичній для руского народу є політичним злочинном, бо як раз єго крайна нетерпимість і загорілість недостача всякої предметовости розв'язують нашу суспільність, замість єднати всі щирі народні сили до праці в користь укр.-рус. ідеї і народу. А коли «Діло» такі надії поклало на вольнодумних Німців, коли так часто на них покликують ся, то і повинно собі взяти з них приклад з їх розумних рад і поглядів, які висловлено недавно (10-го серпня) у віденським дневнику Zeit п. з. Die Deutschen in der künftigen Session. Там промовляє автор за одноцілим поступованем німецьких послів і кінчить свої замітки словами, котрі подаємо без перекладу: «Das Unterordnen, Einordnen und der Ausgleich der Meinungen ist allerdings mit grossen Schwierigkeiten verbunden, muss aber wieder versucht werden, um nach aussen hin eine taktische Einheit herbei zuführen. Der positive Erfolg, der unter den gegebenen Umständen erreicht werden kann, muss mehr wert sein, als die schönsten Prinzipien der Parteien; das Darüberhineinschiessen oder das weite Zurückbleiben sind gleich schädlich. Das allergefährlichste und schädlichste sind aber die Theresienaturen, die niemals etwas Positives erreichen, immer aber die anderen lästern und schimpfen». Отже повинен собі добре зятати особливо теперішній редактор «Діла», бо як раз своєю загорілістю, безосновною напасливістю та безнастанною лайкою наносить чимало лиха рускій суспільности.

Безграмотність.

(Конець.)

Певне однак є, що систематичне поступоване скоршим чи повільнішим ходом є конечне. З сего випливає, що властивий буквар, розумію, перша єго часть графіка і друковане мусить бути систематично уложене, оперте на правилі, але привязуване великої ваги, так якби від сего залежала властива наука, є неузасаднене. Інша річ уложене книжки до читаня для грамотних вже в буквари старших людей. Тут мусять бути цікаві оповіданя відповідні до віку, товстим друком і письмом, наколи і графіку узглядняємо, відомости з ріжних царин науки, котра становила б поміст до виробленя спосібности читаня просвітних видавництв.

Наколиб знов вже так дуже залежало на уложеню букварця для неграмотних, то тут можуть гадки поділитись. Чи обмежитись на самім друку, чи учити і графіки, чого наперед учити: графіки і

полученої з нею науки писаня, чи одного і другого разом.

Коли рішилось на учене графіки і друку а при тім і писаня, то кождий систематично уложений буквар є добрий і на нїм можна добре виучити читати і писати, а то тим лекше, що і малі школярі з другого степеня науки можуть помагати при науці в дома старшим, бо на нїм учились і се їм знане, звісне.

Яб думав, що більше залежить на згуртованю охочих до ученя ся, на придбаню сил до научаня, чим над уложенем букваря і на веденю дискусії, який уклад ліпший.

Узнаю досвід практичний, вправу методичну, питомий тон научаня, алеж се суть індивідуальні прикмети, котрі не так легко переціпити і впоїти. Знаю мистців, що звичайним ножиком вирізували так гарні річи, як справжні артисти різьбарі, алеж чи полягало се на ножику або різьбарським англійським долотці, чи на талані? Подібно мавсь і з букварем і уложенем єго. Не буду довше розводитись над сим, абим не удостоїв ся прикмети опозиціонїста в так благороднім ділі, але висказуюсь з пересвідченя і досвіду.

На закінчене скажу, що годї довше дискутувати, а час повести справу реально, усунути знані і можливі перепони, уложити плян діланя, постаратись о фонди, котрі суть необхідні, а чей удасть ся вирвати бодай частину зпоміж тисячів з пїтьми неграмотности.

Європейський концерт.

Король Едвард здобув вже собі славу доброго політика, який своєю личною ініціативою і впливом умів в найкориснійший і найприятнійший спосіб розв'язати найтруднійші квести міжнародної політики. Єго часті неофіціальні поїзди і стрічи з начальниками держав мають попри товариску ціху завсїгди якусь політичну ціль на меті, а ось тепер, як доносять з Парижа мав підчас сегорічних частих зїздів з монархами предложити їм і позискати їх згоду для ось якого проєкту європейского міжнародного розєму:

1. Європейський концерт має бути зорганізований на основі, яка обнимає всі тепер єствуючі союзи межі поодинокими державами європейськими.

2. Союзи межі поодинокими державами і межі всіма державами мають удержувати ся на слїдуючих основах: а) Держави запоручають собі взаїмно ненарушимість своїх дотеперішних територій, своїх колоній і земель стоячих під їх опікою; б) зменшене або обмежене територіяльної посїлости може наступити лиш за добровільною згодою інтересованих в тім держав а так само і приріст територій може настати лиш під тими самими услівями. Коли би межі поодинокими державами вибух який конфлікт, то мають другі держави утворити мировий суд і залагодити конфлікт мировим вироком, против котрого не можна відкликати ся. Коли би хтось на такий вирок не зважав, то сполучать всі держави свої збройні сили на суші і моря

против краю, котрий не пошанував би мирового вироку і постарають ся о пошановане, яке єму належить ся. — в) Нові колоніяльні набутки можна робити лиш з виразною згодою і лиш в порозуміню з другими державами.

3) Новий європейський концерт має бути заключений на час від 25 до 50 літ і дав би можливість зменшити загально і рівночасно войскові тягари.

Плян короля Едварда мав вже узискати згоду італійского короля, французкої републики, іспаньского короля і короля португальского, царя і султана Потребує ще лиш згоди цісаря Вільгельма і цісаря Франц Йосифа. Отже цілю гостини короля Едварда у Вільгельмєгиге і в Ішлю було досягнути ту згоду.

Сьвята війна в Мароко.

Положене в Мароко скомплікувало ся тим, що на полудни краю один з численних братів султана Мулей Магомед, оповістив себе султаном і як чутка несе, з 6.000 війска вирушив до борби з Європейцями. Проголошене нового султана за житя давного стане почином до кровавої межиусобиці, а заразом обі сторони спонукає для позисканя популярности серед мароканських племен до тим завзятійшої борби з Французами.

Під Касаблянкою положене не змінило ся. Кількатисячна армія тубольців усадила ся на доохресних горах довкола міста і непокоїть як ніч так день французку залогу, яка задля своєї нечисленности мусить обмежити ся на оборонну акцію. Вправді корабельні гармати сповняють знаменито свою службу і держать в приличнім віддаленю напіраючих Мароканців, однак для безнастанно непоковного французского табора стає таке положене дуже утяжливим, тимбільше, що Іспанці еще і до тепер остають в повній безчинности.

Хоробрий французский генерал Друде вправді еще не жадає дальших підмог, хотяй они стоять в поготовлю в одній з французских пристаней і в протягу одной доби можуть станути на місци бою, — однак скорше чи пізнійше они правдоподібно стануть все таки погрібні. Децизию що до дальшої акції здержано, як телеграфують з Парижа, до приїзду президента міністрів Клемансо, який по своїх відвідинах у короля Едварда в Маренбаді вступив еще на два дни до Монахова для звидженя баварської столиці. Безперечно, що африканська сирава була предметом обговореня між обома начальниками тих інтересованих держав, як і попередно між королем Едвардом, а цісарем Вільгельмом. Ввиду сего, що з причини подій в Касаблянці і внаслідок енергічної, а може навіть за поспішної противакції французского министерства війни, стала місія Франції в Мароку богато ширшою, чим приняла єї конференция в Альжєзірас, мусить Франция поступати в тіснім порозуміню з державами.

Поки що Франция обмежуєсь на дефензиву. Султан мав намір вислати своїх послів і нотаблів до європейских дворів,

однак пізніше залишив сей свій плян. Се свідчило би на некористь положеня, що султан не може оперти ся наповрови воєнного настрою населеня і покинув гадку полагоди задирки на дипломатичній дорозі.

НОВИНИ

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Евпла, Клявді; римо-кат.: Вартоломея. — В неділю: руско-кат.: Фотія і Ан.; римо-кат.: Людвика. — В понеділок: руско-кат.: Максима; римо-кат.: Зефірини.

— **Зїзд українських акторів** має відбутися в Харкові в днях 16, 17. і 18. н. ст. вересня. Київська „Рада“ запитує, чому зїзду не скликано до Києва, який є осередком укр. життя. В зїзді мають взяти участь відпоручники всіх українських театрів в Росії, яких є 29. Зїзд має на цілі заложити станового стоваришеня укр. акторів.

— **† Марія Марковичева** (Марко Вовчок) упокоїла ся, як ми оноді звістили за київською „Радою“, дня 15. с. м. на Кавказі. Покійна, звісна українська письменниця, вдова по бл. п. Опанасі Марковичу також укр. письменнику, була родом Московка з Орла. Пізнавши там студента київського університета, Опанаса Марковича, засланою з Києва за належанє до Кирило Методієвського брацтва, подружилася з ним. Перенята горячою любовю свого мужа до українського народу, і маючи талант, почала у двох з мужем писати по українськи оповіданя з життя українського простонародя. Опісля виїхала до Петербурга і тут познакомилася з Т. Шевченком, котрий одушевляв її творами і називав її своєю літературною дочкою. Оповіданя її почали розходити ся а Кулішеви так подобали ся, що він видав цілий збірник в р. 1858. Колиж знаменитий російський письменник Тургенєв переложив її оповіданя московською мовою, слава Марковичевої стала звісною в цілій Росії й її запросили до співробітництва редакція української „Основи“ і редакції російських журналів „Русское Слово“, „Современник“, „Русскій Вѣстникъ“ і інші. Відтак Марковичева виїхала за границю, а її муж вернув на Україну гадати служби та небагом помер в Чернигові (1867 р.). По смерті мужа обхопила Марковичеву инша неукраїнська течія і она вмерла для української літератури. Занехала українську мову і почала писати лише по московськи різні романи і повісті. В 70-их роках виїхала в друге замуж і залишила зовсім літературну працю. Писаня Марковичевої прийняли Українці і свободолобні Росіяни дуже симпатично, бо она порушила в своїх оповіданях питання тоді якраз актуальне. Іменно в своїх оповіданях описує сумне положенє і гірку долю українських крєпаків незвичайно вірними і яркими красками. Форма її оповідань незвичайно артистична, стиль ясний, короткий, мягкий, мєльодійний, а мова — самі перли. Натомість московськими романами і повістями не здобула собі Марковичева такого імені і значіння в московській літературі як своїми українськими оповіданями в літературі українській. Тим то деякі письменники замічають, що невідомо певно, хто писав її перегаєрні українські оповіданя, чи Опанас чи Марія. Здає ся, що они обое у двійку їх творили. Як би оно не було, оповіданя Марка Вовчка мали свого часу великий вплив на Українців а й досі такі оповіданя як: „Два сини“, „Сестра“, „Козачка“, „Одарка“, „Інститутка“ і інші ізза реальної правди й артистичної краси форми і мови мають високу літературну стійність і є гарним і значним вкладом в українську літературу.

— **Реорганізація генерального штабу.** З Відня доносять, що цісар санкціонував плян реорганізації генерального штабу, з чим лучать ся також реорганізація воєнної школи.

— **Нова залізниця.** Міністерство залізниць дозволило пп. Меч. Мвішкови і Фл. Козловському на оден рік вести вступні технічні роботи для нормальношляхової залізниці льокальної Перемишль-Бірча-Сянок і Дянів-Дубецко-Улуж.

— **Повибірчий процес.** В вересні має відбутися перед станиславським судом розправа проти Олекси Пушкаря, обжалованого о побите д-ра Дудикевича підчас виборчої кампанії.

— **З Болехова** доносять: День 15. серпня с. р. був для болахівської Русі великим народним сьвятом. За почином пароха о. крил. Яреми засновалось у нас фінансове товариство „Народний Дім в Болехові“, котре має на цілі крім побудованя власного дому ще посередництво в закупні недвижимостей і будові домів. На перших загальних зборах, які відбули ся дня 15. с. м., вибрано управляючим директором того товариства о. Ярему, а председателем ради надзираючої д-ра Підлуского. По загальних зборах відбув ся в салі Соколя концерт, котрий завдяки співучасті хору наших львівських академиків вишав величаво. — На тім місци годить ся згадати про хосенну діяльність, яку розвинув у нас, за короткий час свого побуту, о. Ярема. Він то заложив в Болехові кредитове товариство „Сьвічу“, котре по році свого естования обертає вже капіталом 100.000 К. Тепер засновав „Народний Дім“, пожарничє тов-о „Сокол“ і має ще широкі пляни на будучність.

— **Польський язик в жандармерії.** Президія намісництва обіжником з дня 16. с. м. донесла старостам, що від тепер можуть в письмах до підвладних ставиць жандармерії уживати польського язика. Натомість в письмах до відділових команд жандармерії і краєвої команди жандармерії мають дальше уживати німецького язика.

— **Проти занесеня холери.** Галицькі власти краєві зарядили на кордоні средства обережности проти занесеня холери з Росії.

— **Хліборобський страйк на Буковині.** В селі Валява, кіцманецького повіту, вибух страйк двірських робітників. Валява належить до Вірменина Якубовича а держить у ній посесию жид Меч. Причина страйку чисто економічна, значить, низька платня. Дорослий робітник бере за днину 1-20 К, а жінки і челядь 40—50 сот. Крім того посесор завів при виплаті таку дивну практику, що за першу половину тижня платить в неділю рано, за другу в неділю по полудни, при чім під всякими претекстами обтягає кождому робітникови по кільканайцять сотиків. Можна уявити собі, яке огірченє панувало між робітниками, особливо молодшими, коли посесор не хотів виплатити їм і той нужденний заробок в цілости! Супроти того мужики застановили роботу, а делегати вислали до посесора заявили єму, що жадають для дорослого робітника 2 К денної платні, для жінок і челяди по 1-80 К. Жид навіть слухати не хотів про такі умови і сейчас спровадив з Лашківки людей на роботу. Одначе лашківські люди, переїдавши про страйк, вернули ся до дому, а розлючений посесор поїхав до Кіцмана і привіз звідтам під охороною жандармів 64 робітників. Більша половина сих людей не хотіла одначе причинити ся до зломаня страйку своїх братів і вернула ся назад, але 30 їх остали ся на роботі, працюють під жандармськими багнетами та насмівають ся з валявських страйкарів. (За „Буковиною“).

— **Виплата пенсій державним урядникам.** Wiener Ztg оголошує розпорядженє цілого кабінету в справі виплати урядникам державним пенсій платних з гори. Коли день 1. в місяцю припадає на неділю, постановляє ся, що в тім случаю треба виплатити платню в попереднім дни, отже послідного дня попереднього місяця. Виїмку творить лиш 1. січня (Новий рік), бо в тім місяци днем виплати буде 2. січня, коли би Новий рік припадав на неділю.

— **Підвищенє процентовой стопи** о $\frac{1}{2}\%$ наступило ненадїйно в серпні, в місяци, коли мало є фінансових операцій. На сю рідку появу вплинула Америка, якій англійський банк

мав знова виплатити величезні маси золота за емітовані позички на американські підприємства. І хоч всіх позичок не розпродано, то рати треба було заплатити, а що показав ся брак готівки, англійський банк мусів піднести процентову стопу в $\frac{1}{2}\%$. В слід за тим всі європейські банки і взагалі всі фінансові інституції, аби не остати без готівки, поїдносили також процентову стопу. Не всі однак європейські банки посплачували рати за переняті в розпродаж американські позички, тому можна надїяти ся небагом нового підвищеня процентовой стопи.

— **Крадіж з мінералогічного музею.** Університети і політехніки та инші висші заведеня наукові мають звичайно богаті інститути мінералогічні, яких вартість оцінює ся на мільони. До такого інституту в Дрезні заврав ся оноді в ночи злодій і украв 33 дияменти, вісім грудок чистого золота і збірку шляхотних камінїв, головно сафрїв і смарагдїв. Сї дорогоцінні окази містили ся, як звичайно, в осклєних шафках, тому злодій не мав великого клопоту з розбиванєм замків. Крадіж була би прийняла далеко більші розміри, якби сторож інституту не був налякав злодія.

— **Диямант Кулінан,** котрий парламент давної трансвальської републіки а тепер англійської автономічної колонії на внесенє президента міністрів, давнійшого генерала Бурів, Бота, постановив закупити, дати єго ошлюфувати а відтак подарувати англійському королеви Едвардови, щоби той носив єго на своїй короні, є найбільшим зі всіх диямантів на сьвітї і важить тепер ще не шлюфований звиш 600 грамів, значить ся, дві третини кільограма і є величини кулака. Характеристичне є то, що більшість трансвальського парламенту, Бурі, були за тим, щоби той диямант купити для короля, а меншість, Англійці, були тому противні, доказуючи, що край не має грошей на такі видатки. — Кулінан важить тепер 2660 каратів. Коли зважили, що з того підпаде яких 10 до 12 проц. при шлюфованю, то все таки лишить ся вага 2000 каратів. Величину такого дияманта зрозуміємо, аж коли порівнаємо єго з дотеперішними найбільшими. Найбільший зі всіх дотеперішних то єсть диямант Орлов, що знаходиться в берлі російських царів; він важить 193 $\frac{3}{4}$ карата. Єго продано в 1794 за 450.000 рублів готівкою, за 4000 рублів ренти і за шляхотський диплом. Другий найбільший то Регент або Пітт у французькім скарбі короннім; він важить 136 $\frac{3}{4}$ карата а єго продав був якийсь моряк губернаторови англійської крїпости Ст. Джордж, Піттови, а той знов продав єго князеви Орлеану. Третий є Фльорентинець в скарбниці австрійських цїсарів. Він важить 139 $\frac{1}{2}$ карата. Колись давними часами загубив був єго Кароль Сьмїлий в битві під Гранзон, а тепер украшає він корону австрійських монархів. Найбільше знаний зі всіх є Когінур, котрий знаходиться тепер в англійській короні. Зпершу називав ся він Великий Могул і важив 270 каратів, але по другим перешлюфованю важить вже лиш 106 $\frac{1}{10}$ карата. Кулінан належить тепер до товариства „Премієр“ і диятого називають єго також Премієром а вартість єго оціняють на 6 мільонів корон. Він тепер знаходиться в Лондоні, де єго мали розбити на кілька менших. Підчас перевозу до Лондону був сей диямант заасекурований на 400.000 фунтів штерлінгів або кругло на 10 мільонів корон.

— **Електрична обслуга в реставрациях.** Під зглядом винаходів Зєдінєні Держави півн. Америки все ведуть перед. В м. Монтана заведено в одній з реставрацій оригінальну обслугу гостей при помочи електричності. Посеред Ідальної салї стоїть довгий і широкий стіл, по яким поведено густу сїть маленьких шин, на котрих котять ся візочки з кухні. Гість, бажаючи дістати яку страву або напїток, потребує потиснути відповідний гүзик електричний, а з кухні приїде перед него на візєску повна тарїлка або склянчана. Однак до обслуженя себе тим чином треба бути тверезим, щоби не потиснути прим. гүзика з муштардою, замість з шампаном.

— **Дрібні вісти.** В Кутах арештовано вчера поштового офіціанта В., який здефравдував 3.500 К на пошти. — Три самоходи, які крім кв. Боргезе, брали участь в перегонах з Пекіна до Парижа, прибули позавчера до Варшави. По напрямі самоходів виїхали другого дня в дорогу до Парижа. — Зі Станіслава наспіла вість до одного з львівських дневників, що там кружляє чутка про стоїтькадесятитисячну мальверизацію на шкоду залізничного скарбу. — Кустошом бібліотеки Оссолінських у Львові іменує кураторія д-ра Брон. Чаріка на місце помершого д-ра Гіршберга.

Ополістки.

— **Репертуар руского театру з Раві рускій.** В відновленій салі сторожи огневої. Початок о год. 8. вечером. Білети продає аптика п. Подобінського.

В суботу дня 24. с. м. „Катерина“ опера в 3 діях Н. Аркаса.

В неділю дня 25. с. м. „Чорноморці“ народна оперета в 3 діях, музика М. Лисенка.

— **З львівського „Сокола“.** Хто в другів має намір взяти участь в поїздці до Стрия дня 1. вересня, зволить зголосити ся в „Сокол“ ул. Руска 20. найдалше до дня 27. с. м. (включно) між год. 7. а 9. вечером. — Умундуровані другове являть ся завтра т. є в суботу 24. с. м. в ціли переведеня муштри. Гарзд! — *Старшина.*

Посмертні оповістки.

— **Ярослав Коритовский,** купец і директор кредитового тов-а в Калуші, упокоїв ся дня 17. с. м. в 53. р. житя. В. є. п.!

Телеграми

з дня 23. серпня 1907.

Семерінг. В гостину до міністра загран. справ бар. Еренталя прибув італійський міністер загр. справ Титтоні.

Париж. Матін доносить з Лондона, що в двірських кругах говорять про недалекий виїзд англійского короля з королевою до Берлина у відвідина вімецького цїсаря.

Париж. Міністерство війни вислала до Касаблянки війсковий бальон до кермованя.

Богдан Лепкий

ЗА ЩО?

Йшов, якби за ним погоня гнала, якби перед Татарами втікав. Що ступить крок, що вийме ногу з глибокого снігу, то вітер надбіжить, закрутить ся, завис і слід до чиста занесе, щоби довкола було рівно й пусто, як серед моря в тишу. Білий безмежний океан; а на нім він оден, як дряхлий човен в борбі з бовванами.

Чорні хмари, що за днини, як чорні стада диких птиць уганяли по небі, збили ся тепер до купи та застеляють небосклин великою, мутною, як око сліпця безмовною веретою. Вже затагли останній клапоть ясний, вже не видно нічого.

Часом зівалий бодяк, що сторчить з під снігу, заскрипить розпучливо, якби нарікав на долю, часом листок відорветь ся від галузки та пічне втікати в тепліші, красші краї, часом пеньок вилізе з під заспи, як звір зі своєї ями і знова біло, і знова пусто, лиш вітер вис і мороз кламцає зубами.

Йде. Не потребує видіти дороги, бо серцем чув, де його село. Нехай ніч до решти обезвічить небо, най сьвіт цілий перемінить ся в одну яскиню, він трафить до своєї хати,

до жінки, до дїтей, він з ними відсвяткує вечір.

Спл має досить. Там, в тій поганій, тісній, темній, безвоздушній норі лежав цілими днями і цілими безсонними ночами думав о праці. Відпочав собі Зьвіра теж не боїть ся. Чує, що поборов би медведя. Але людий видіти не хоче. Втікає перед ними по полях, як той пес, що збив ся з дороги та боїть ся чужих собак. Коби хоть через завтра не видіти живої душі, коби з жінкою, з малymi дїтьми перебути у власній хаті тих кілька кільканайцять годин, як чоловік і як господар!... А там?.. Границя не далеко. Перейде на другий бік і поминай як звали! Вже він дасть собі раду. Коби тільки до річки, до чистого льду, полетить по нім як птах... Ховає руки в рукави, голову веуває в тулів і місить, місить білий сніг завзято, люто з розпучкою.

Вітер тручає його, кидає в глибокі, білі ями, навіває перед ним високо кучогори, він не звжає, йде — мусить зайти!

Ось і могила. Звичайно видно з неї цілі сотні верств, засіяні селами й хуторами, застелені травами, сфільовані ланами, ріками перепоясані, квітами завітчані. Тепер, всюди сніг, всюди темрява.

Ступиш крок і вже по тобі. Гебевхнеш в безвісти нестяменні.

Припав до вершка, з котрого вітер звівяв білу кучму і слухає, прислухуєть ся... Вітер... Лиш десь далеко, дуже далеко якісь живі звуки. То собаки брґшуть. Значить ся село... Але де?... За річкою, на право — буде ще з десять верстов..

І нові сили вступають в його тіло, нова охота розгріває груди. Смертельним потом обливаєть ся, але йде, все йде. А як побачив перше сьвітло — гень далеко в селі, то легів до нього і рвав ся як дитина.

Розяснило ся від того сьвітла в душі. Сеж його рідче село, за котрим тільки місяців визирав надаремно крізь залізні крати тюрми, село, з котрого вирвали його насильно, осирочуючи жінку й дїти.

За хвилину буде між ними. Засипе в теплій, чистій хаті до сьвятої вечері, як чоловік і як господар. А завтра? Най буде що хоче. Довше всидіти не міг в тім бруді, в тій неволі, в пеклі..

Але селом не піде. Зайде від поля, як той прибудда — пес, що боїть ся собак. Не хоче стрічати ся з людьми хоть тую днину, хоть дві... Іде..

(Дальше буде).

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
Нова сензаційна програма.
від 16. до 31. серпня 1907.
Щоденно о год. 8. вечер представлено.
В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

„Між Своїми“ низка руських пісень на цитру уложив **Зенон Кирилович**, — вийшла і можна набути по 2 кор. за примірник в книгарні Тов-а ім. Шевченка у Львові і М. Жиборського в Коломиї. (1—5)

Іван Олійник
і
Володимир Сабарай
позолотарі
перебувають під сю пору в Дикові старім почта в місци.

Всілякі КУПОНИ
і
виласовані цінні папері
виплачує без потручення провізії або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц
БАНКУ
Гіпотечного

* При нагоді побуту у Львові поручаємо і просимо не залишити відвідати роботи нашого Товариства. *

Одиноке Товариство
для розвою рускої штуки
у ЛЬВОВІ площа Бердардиньска ч. 8. (Краківський готель)
виконує у власній **Артистичкій різьбарско-позолотарській роботки** по приступних цінах хороші, правдиво артистичні церковні предмети як: іконостаси, вістарі, кивоти, процесійні образи, проповідницї, рами до образів, всякі церковні образи і пр.
Народний стиль, народні мотиви, на жадане можемо примі-ити.
З замовленем належить звертати ся просто до Дирекції Товариства
у Львові, пл. Бернардиньска ч. 8. (Краківський готель).
ПРОСИМО СПРОБУВАТИ.

* Перед відданем роботи просимо жадати від членів Товариства легітимації. *

Товариство в жаднім случаю не послуґує ся агентами.

Робки замовленя приймає і умови зазначає виключно лише Дирекція у Львові.